

19 травня – Всесвітній день сімейного лікаря

В.І. Ткаченко, О.Г. Шекера

Національна медична академія післядипломної освіти імені П.Л. Шупика, м. Київ

Заснування святкування Всесвітнього дня сімейного лікаря започатковано і одногосно прийнято Всесвітньою радою WONCA (World Organization of National Colleges, Academies and Academic Associations of General Practitioners / Family Physicians – Всесвітня Організація Національних Коледжів, Академій та Академічних асоціацій лікарів загальної практики–сімейних лікарів, скорочено – Всесвітня Організація Сімейних Лікарів) у травні 2010 року.

У 2011 році на відкритті Всесвітнього з'їзду сімейних лікарів WONCA у Канкуні (Мексика) було вперше офіційно оголошено **19 травня Всесвітнім днем сімейного лікаря**. WONCA закликала всіх своїх членів приєднатися до проведення цього свята на місцях і організувати заходи, присвячені цьому Дню. Це дасть можливість підкреслити важливий внесок сімейних лікарів в охорону здоров'я у всьому світі.

Сьогодні 19 травня святкують у всьому світі, починаючи від Австралії, Аргентини, Європи, Японії і закінчуючи Російською Федерацією, Білорусією, Казахстаном. Свято призначено не тільки для сімейних лікарів, у святкуванні беруть участь сім'ї, пацієнти, колеги по роботі в області загальної практики–сімейної медицини.

Святкування в Україні Всесвітнього дня сімейного лікаря розпочалося 19 травня 2015 року на регіональному рівні в Київській області. Співorganizаторами святкування виступили Національна медична академія післядипломної освіти (НМАПО) імені П.Л. Шупика і Департамент охорони здоров'я Київської обласної держадміністрації (ДОЗ КОДА), які в цей день привітали сімейних лікарів Київської області почесними грамотами і провели

Учасники науково-практичної конференції «Всесвітній день сімейного лікаря»

регіональну науково-практичну конференцію «Читання з сімейної медицини імені проф. Г.І. Лисенка» (відповідальна за організацію заходу – головний позаштатний спеціаліст ДОЗ КОДА, доцент кафедри сімейної медицини В.І. Ткаченко).

19 травня 2016 року Інститут сімейної медицини Національної медичної академії післядипломної освіти імені П.Л. Шупика уперше в Україні на національному рівні провів науково-практичну конференцію з міжнародною участю «Всесвітній день сімейного лікаря» в Українському домі. Співorganizатором заходу виступила Міжнародна громадська організація «Міжнародна асоціація «Здоров'я суспільства». У роботі конференції брали участь представники МОЗ України та

Святкування Всесвітнього дня сімейного лікаря у 2015 році – проведення «Читання з сімейної медицини імені проф. Г.І. Лисенка»

близько 450 фахівців сімейної медицини та інших спеціальностей.

Основною метою конференції стало започаткування святкування Всесвітнього дня сімейного лікаря та продовження конструктивного діалогу сімейних лікарів щодо сучасного стану та перспектив розвитку сімейної медицини в Україні, безперервного професійного розвитку медиків; ролі сімейного лікаря у профілактиці інфекційних і неінфекційних захворювань та участь професійного лікарського самоврядування в системі управління первинною медичною допомогою.

З вітальним словом на конференції виступив представник Медичного департаменту МОЗ України **Михайло Комаров**, який зауважив, що вітчизняна медична галузь відважилася на системні, абсолютно мотивовані зміни в охороні здоров'я і, незважаючи на складну соціально-економічну ситуацію, продовжує рухатись у цьому напрямку. М. Комаров висловив впевненість у правильності обраного шляху, оскільки у більшості країн світу в структурі системи охорони здоров'я первинна медична допомога відіграє ключову роль, на первинному рівні надається 80% загального обсягу медичної допомоги. Він побажав колегам плідного співробітництва, успіхів і творчої наснаги у нелегкій, але такій важливій праці – збереження здоров'я нації.

Від керівництва НМАПО імені П.Л. Шупика щирі привітання сімейним лікарям висловив проректор з науково-педагогічної роботи **проф. О.К. Толстанов**. Він зазначив, що вітчизняна сімейна медицина поступово набуває свого розвитку, адже основний фундамент цього процесу вже закладено, необхідно постійно формувати відповідну базу знань у лікарів та забезпечити науково-педагогічний процес підготовки лікарів загальної практики–сімейних лікарів за міжнародними програмами за підтримки Всесвітньої організації національних коледжів, академій і академічних асоціацій лікарів загальної практики–сімейних лікарів (WONCA), Європейської академії викладачів сімейної медицини (European academy of teachers in general practice/family medicine EURACT) та інших організацій.

Директор Інституту сімейної медицини НМАПО імені П.Л. Шупика, Президент Міжнародної громадської організації «Міжнародна асоціація «Здоров'я суспільства», **проф. О.Г. Шекера** після привітань та теплих слів на адресу колег, звернув увагу на необхідність розроблення законопроекту «Про сімейну медицину», за-

Нагородження лікарів і медсестер загальної практики сімейної медицини почесними грамотами - проф. О.Г. Шекера, доцент В.І. Ткаченко

вершенні підготовки Указу Президента України «Про День сімейної медицини» з метою підняття престижу сімейної медицини в Україні та забезпеченні достойного рівня заробітної платні всім медичним працівникам охорони здоров'я України.

Завершилась урочиста частина нагородження лікарів і медичних сестер загальної практики–сімейної медицини почесними грамотами Департаменту охорони здоров'я Київської обласної держадміністрації (ДОЗ КОДА) та Міжнародної громадської організації «Міжнародна асоціація «Здоров'я суспільства», які вручили директор Інституту сімейної медицини, президент асоціації проф. О.Г. Шекера і головний позаштатний спеціаліст ДОЗ КОДА, заступник директора Інституту сімейної медицини доцент В.І. Ткаченко

Науково-практична частина конференції мала два пленарних засідання, які склались із доповідей провідних спеціалістів сфери охорони здоров'я, дискусії щодо актуальних питань сучасного стану та перспектив розвитку сімейної медицини в Україні, новітніх підходів до освіти сімейних лікарів, доцільності професійного лікарського самоврядування у системі управління первинною медичною допомогою тощо.

Перше пленарне засідання було присвячене впровадженню сімейної медицини в Україні. Доповідь директора Інституту сімейної медицини НМАПО імені П.Л. Шупика, **проф. О.Г. Шекери** на тему «Сучасні аспекти розвитку сімейної медицини» детально розкрила проблеми сьогодення сімейної медицини, необхідність їхнього вирішення шляхом створення «Закону про сімейну медицину», а також запровадження національного професійного свята – Дня сімейної медицини.

Професор кафедри сімейної медицини Львівського національного університету імені Данила Галицького і засновник сімейної медицини Львівщини **Є.Х. Заремба** виступила з доповіддю про досягнення сімейної медицини в Україні і перспектив на майбутнє, підкреслила вагомі внески Інституту сімейної медицини у розвитку і впровадженні сімейної медицини в державі, наголосила на необхідності удосконалення навчальних програм для підготовки сімейних лікарів і висвітлила досвід упровадження сімейної медицини Львівщини.

Головний позаштатний спеціаліст МОЗ України за спеціальністю «Загальна практика–сімейна медицина», завідувач кафедри сімейної медицини та амбулаторно-

Привітання директора Інституту сімейної медицини НМАПО, проф. О.Г. Шекери

Проф. Шекера О.Г., доц. Ткаченко В.І., проф. Толстанов О.К, проф. Матюха Л.Ф., проф. Заремба Є.Х. з сімейними лікарями

поліклінічної допомоги НМАПО імені П.Л. Шупика, проф. Л.Ф. Матюха акцентувала увагу на корпоратизації медичних працівників первинної медичної допомоги в ракурсі запровадження самоврядування медичних професій в Україні.

Доповідь доцента кафедри сімейної медицини НМАПО імені П.Л. Шупика і голови Українського молодіжного руху сімейних лікарів **В.І. Ткаченко** висвітлила діяльність молодих сімейних лікарів на державному і міжнародному рівнях, їхню участь у програмах з обміну досвідом і активність у роботі міжнародного руху сімейних лікарів Васко да Гама.

Друге пленарне засідання було присвячене актуальним клінічним питанням у практиці сімейного лікаря і складалося з трьох секцій.

У першій секції під назвою «Ведення пацієнтів із захворюваннями дихальних шляхів в амбулаторно-поліклінічній практиці» виступив проф. **В.І. Попович**, завідувач кафедри отоларингології Івано-Франківського державного медичного Університету, головний позаштатний спеціаліст МОЗ України за спеціальністю «Оториноларингологія», який надав багато корисної інформації для сімейних лікарів щодо амбулаторного лікування риносинуситів. Доповідач зосередив увагу присутніх на деяких аспектах, що містяться в Уніфікованому клінічному протоколі первинної, вторинної (спеціалізованої) та третинної (високоспеціалізованої) медичної допомоги при гострому риносинуситі у дорослих та дітей, затвердженому у 2015 році. Проф. **О.М. Охотнікова**, завідувач кафедри педіатрії № 1 НМАПО імені П.Л. Шупика, у своїй доповіді розповідала про місце мукорегуляторів у терапії бронхітів у дітей. Експерт зупинилася на класифікації, властивостях і ефектах препаратів, що належать до муколітичних, секретомоторних лікарських засобів та мукорегуляторів. Упродовж теми лікування гострих захворювань органів дихання, проф. **Л.В. Хіміон**, завідувач кафедри сімейної медицини НМАПО

імені П.Л. Шупика, присвятила свою доповідь питанням ефективності застосування комбінованих препаратів у лікуванні пацієнтів із захворюваннями дихальних шляхів з обтяженим алергічним анамнезом, зауважила необхідність комплексної терапії бронхолітиками, антигістамінними, протикашльовими, жарознижувальними та мукоактивними препаратами.

Друга секція була присвячена актуальним питанням внутрішніх хвороб в амбулаторно-поліклінічній практиці. Доповідь на тему «Сечовий синдром у практиці сімейного лікаря» доцента кафедри нефрології НМАПО імені П.Л. Шупика **С.В. Кушніренко** розкрила особливості змін аналізів сечі у разі різних захворювань сечових шляхів, проведення диференційного діагнозу та ведення хворих із сечовим синдромом у практиці сімейного лікаря. Наступна доповідь професора кафедри терапії і геріатрії НМАПО імені П.Л. Шупика **В.Ю. Приходько** висвітлила основні моменти застосування антибіотикотерапії інфекцій сечовивідних шляхів у практиці сімейного лікаря відповідно до сучасних міжнародних та національних рекомендацій. Доповідь проф. **Ю.В. Марушко**, завідувача кафедри педіатрії післядипломної освіти Національного медичного університету імені О.О. Богомольця, була направлена на усунення ускладнень антибіотикотерапії і висвітлила досвід використання споротворювальних пробіотиків у загальнолікарській практиці, з розкриттям особливостей їхнього застосування у дітей. Неабияке зацікавлення виявили лікарі до інформації, що містилася у доповіді канд. мед. наук **О.А. Погребняк** (кафедра загальної практики–сімейної медицини Національного медичного університету імені О.О. Богомольця), адже йшлося про лікування хвороб суглобів з точки зору доказової медицини, а пацієнтів, що звертаються по медичну допомогу з такою патологією, з кожним днем стає все більше. Доповнила тематику ревматичних захворювань доповідь проф. **Л.В. Хіміон**, завідувач кафедри сімейної медицини НМАПО імені П.Л. Шупика, яка ознайомила

Пам'ятне фото організаторів, доповідачів та лікарів з нагоди святкування Всесвітнього дня сімейного лікаря

присутніх з сучасною стратегією ведення пацієнтів із болем в суглобах в амбулаторній практиці. Завершила другу секцію доповідь **проф. Є.Х. Заремби** та **доцента О.О. Зімба** (кафедра сімейної медицини Львівського національного медичного університету імені Данила Галицького), яка була присвячена диференційній діагностиці та лікуванню системних васкулітів, та на ілюстративному матеріалі представила особливості проявів і ведення рідкісних васкулітів.

Третя секція II пленарного засідання під назвою «Ведення пацієнтів з найбільш поширеними неінфекційними захворюваннями в амбулаторно-поліклінічній практиці» розкрила не менш важливі, актуальні та цікаві питання сімейної медицини. Яскравою була доповідь **доцента І.В. Деряпа** (кафедра офтальмології Національного медичного університету імені О.О. Богомольця), присвячена бактеріальним і алергічним кон'юнктивітам у практиці сімейного лікаря, яка на ілюстративному матеріалі показала особливості симптоматики, диференційної діагностики кон'юнктивітів різної етіології та особливості тактики їхнього лікування. Як завжди сімейні лікарі виявили зацікавленість до неврологічної тематики й доповіді **проф. Н.К. Свиридової**, завідувача кафедри неврології і рефлексотерапії НМАПО імені П.Л. Шупика, присвяченої клініці, діагностиці та особливостям лікування цервікокраніалгії, в якій було висвітлено диференційну діагностику головного болю та підходи до його лікування медикаментозними та немедикаментозними засобами.

Доповідь від співробітників кафедри педіатрії № 2 НМАПО імені П.Л. Шупика **проф. Т.В. Марушко**, **проф. В.В. Бережного**, **доцента Н.П. Гляделової** окреслила показання та протипоказання застосування глюкокортикоїдів у лікуванні захворювань суглобів у дітей, акцентувала увагу на необхідності обов'язкового направлення дітей з виявленим ревматичним захворюванням на вторинну ланку для уточнення діагнозу та вчасного початку терапії. **Проф. І.П. Катеринчук**, завідувач кафедри внутрішньої медицини № 2 з професійними хворобами Української медичної стоматологічної академії, вис-

тупив з викладенням клінічного досвіду оптимізації схем лікування хворих пульмонологічного, нефрологічного та ревматологічного профілю за допомогою біорегуляційного підходу у рамках сімейної медицини. На сучасних методах діагностики та лікування у практиці сімейного лікаря, зупинилася **доцент О.В. Заремба-Федчишин** (кафедра сімейної медицини Львівського національного медичного університету імені Данила Галицького) і зосередила увагу на можливостях застосування малоінвазивних хірургічних методик.

Надалі були представлені доповіді щодо особливостей застосування різних груп препаратів:

- «Місце сорбентів при лікуванні синдрому ендоргенної інтоксикації» – **доцент О.Л. Ковальчук** (кафедра педіатрії Національного медичного університету імені О.О. Богомольця);
- «Застосування гепатопротекторів у практиці сімейного лікаря» – **доцент В.І. Ткаченко** (кафедра сімейної медицини НМАПО імені П.Л. Шупика);
- «Застосування метаболічної терапії у хворих з ІХС у практиці сімейного лікаря» – **доцент О.В. Заремба** (кафедра сімейної медицини Львівського національного медичного університету імені Данила Галицького);
- «Рациональна терапія рятувальних дій у дітей» – **доцент І.В. Самохін** (кафедра педіатрії і неонатології з курсом амбулаторної педіатрії Запорізької медичної академії післядипломної освіти).

Завершальною стала доповідь доц. А.В. Царенко, Г.М. Юзвішина (кафедра паліативної та хоспісної медицини НМАПО імені П.Л. Шупика) щодо організації співпраці сімейних лікарів і стаціонарних закладів паліативної і хоспісної медицини в м. Києві.

Закриття конференції відзначилося підведенням підсумків роботи, обговоренням та прийняттям резолюції конференції.

Сімейні лікарі України вирішили святкувати професійне свято на державному рівні як «День сімейної медицини» і відзначати його щорічно 19 травня.

РЕЗОЛЮЦІЯ

науково-практичної конференції з міжнародною участю «Всесвітній день сімейного лікаря» (19 травня 2016 року, м. Київ)

На підставі обговорення науково-практичних проблем щодо впровадження і розвитку сімейної медицини в Україні науково-практична конференція з міжнародною участю «Всесвітній день сімейного лікаря», **констатуючи:**

Надання первинної медичної допомоги населенню за принципами сімейної медицини підтвердило свою ефективність у багатьох країнах світу. У більшості країн Східної Європи сімейна медицина ще перебуває на етапі розвитку.

В Україні за минулий рік проведено велику організаційну, науково-методичну та практичну роботу щодо реформування первинної медичної допомоги на засадах сімейної медицини.

Поряд з тим, сьогодення вимагає певних нормативних кроків щодо законодавчого забезпечення функціонування у державі первинної медичної допомоги.

З метою забезпечення якості функціонування первинної медичної допомоги на засадах сімейної медицини, адаптації її до міжна-

родних норм та ринкової моделі економіки, підвищення якості підготовки лікарів загальної практики–сімейних лікарів науково-практична конференція з міжнародною участю «Всесвітній день сімейного лікаря», **пропонує:**

1. Розробити проект Закону України «Про сімейну медицину» та подати його до Верховної Ради України.

2. Завершити підготовку проекту Указу Президента України «Про День сімейної медицини» з метою підняття престижу сімейної медицини в Україні.

3. Привести науково-педагогічний процес підготовки лікарів загальної практики – сімейних лікарів у відповідність до світових стандартів (рекомендації Всесвітньої організації національних коледжів, академії і академічних асоціацій лікарів загальної практики – сімейних лікарів (WONCA), Європейської академії викладачів сімейної медицини (EURACT) та інших організацій).

4. Забезпечити гідний рівень заробітної плати усім медичним працівникам первинної

ланки охорони здоров'я України (внести зміни до тарифної сітки).

5. Місцевим державним адміністраціям та органам місцевого самоврядування розширити мережу закладів охорони здоров'я з надання первинної медичної допомоги відповідно до регіональних планів та вирішити питання їхнього матеріально-технічного забезпечення.

Резолюцію обговорено та прийнято на ключовому пленарному засіданні науково-практичної конференції з міжнародною участю «Всесвітній день сімейного лікаря» (19 травня 2016 року, м. Київ) за участю представників вищих медичних навчальних закладів та закладів післядипломної освіти МОЗ України, позаштатних спеціалістів МОЗ України та структурних підрозділів з питань охорони здоров'я обласних (міських) державних адміністрацій зі спеціальності «Загальна практика-сімейна медицина», членів «Міжнародної асоціації «Здоров'я суспільства» та Української асоціації сімейної медицини.